

ЕВРОПСКА КОНВЕНЦИЈА О НАСИЉУ И НЕДОЛИЧНОМ ПОНАШАЊУ ГЛЕДАЛАЦА НА СПОРТСКИМ ПРИРЕДБАМА, ПОСЕБНО НА ФУДБАЛСКИМ УТАКМИЦАМА

Усвојена 19. августа 1985. године у Стразбуру

(До септембра 2007. године укупно 41 држава је ратификовала Конвенцију. Од држава чланица Савета Европе само Андора, Малта, Молдавија и Сан Марино нису ратификовали Конвенцију. За Србију ова Конвенција је ступила на снагу 1. 4. 2001)

Државе чланице Европског савета и друге државе уговорнице Европске културне конвенције, потписнице ове конвенције,

С обзиром на то да је циљ Европског савета остваривање већег јединства међу чланицама,

Забринуте због насиља и недоличног понашања гледалаца на спортским манифестацијама, посебно на фудбалским утакмицама, као и због њихових последица,

Свесне да ће овај проблем вероватно довести у питање принципе садржане у Резолуцији бр. (76) 41 Министарског комитета Европског савета познатој као "Европска повеља спорта за све",

Наглашавајући значајан допринос спорта међународном разумевању, а посебно због учесталости фудбалских утакмица између националних селекција и клубова европских земаља,

С обзиром на то да и јавни и независни спортски органи имају посебне, али комплементарне одговорности у борби против насиља и недоличног понашања гледалаца, а имајући у виду да су спортске организације одговорне и у питањима безбедности, као и да су дужне да обезбеде мирно одвијање манифестација које организују; имајући у виду, шта више, да ти органи и организације треба заједно да раде на остваривању тог циља на свим одговарајућим нивоима,

С обзиром на то да је насиље актуелна друштвена појава са широким реперкусијама, чији су узроци углавном изван спорта, као и да спорт често служи као позорница за испољавање насиља,

Одлучне да предузму заједничку акцију и сарађују на спречавању и сузбијању насиља и недоличног понашања гледалаца на спортским манифестацијама,

Сагласиле су се о следећем:

Члан 1.

Сврха конвенције

1. Ради спречавања и сузбијања насиља и недоличног понашања гледалаца на фудбалским утакмицама, стране уговорнице се обавезују да, у оквиру својих уставних одредби о томе, предузму потребне мере за спровођење одредби ове конвенције.

2. Стране уговорнице ће примењивати одредбе ове конвенције и на друге спортове и спортске манифестације где постоји страх од насиља или недоличног понашања гледалаца, зависно од специфичних захтева таквих врста спортова и спортских манифестација.

Члан 2.

Унутрашња координација

Стране уговорнице ће координирати политику и акције својих министарстава и других јавних служби против насиља и недоличног понашања гледалаца образовањем координационих тела, тамо где је то могуће.

Члан 3.

Мере

1. Стране уговорнице се обавезују на утврђивање и спровођење мера за спречавање и сузбијање насиља и недоличног понашања гледалаца, укључујући посебно:

а) обезбеђења употребе адекватних средстава јавног реда против избијања нереда и недоличног понашања, како у непосредној близини и унутар стадиона, тако и на прилазним путевима које користе гледаоци;

б) олакшавање тесне сарадње и размене одговарајућих информација између полицијских снага различитих места о којима је реч или о којима може бити речи;

ц) примену или, ако је то потребно, усвајање закона којима се предвиђа да они за које се утврди да су криви за преступе у вези са насиљем или недоличним понашањем гледалаца буду адекватно кажњени или, зависно од случаја, дођу под удар одговарајућих административних мера.

2. Стране уговорнице се обавезују да подстичу одговорност за организовање и добро понашање клубова навијача, као и именовање редара из њихових редова, ради пружања помоћи у одржавању реда на утакмицама и обавештавању гледалаца, и путовања у пратњи група навијача који одлазе на утакмице у другим местима.

3. Стране уговорнице ће, у мери у којој то закон допушта, подстицати координацију у организовању путних аранжмана из места боравка, уз сарадњу клубова, организација навијача и путних агенција, како би се потенцијални изгредници спречили да присуствују утакмицама.

4. Стране уговорнице ће настојати да обезбеде, где је то потребно, и доношењем одговарајућих закона који би садржали санкције за непридржавање или на било који други погодан начин, да, када постоји бојазан од насиља и недоличног понашања гледалаца, спортске организације и клубови, у заједници, где је то изводљиво, са власницима стадиона и јавним органима, а у складу са надлежностима предвиђеним унутрашњим законима, предузму практичне мере у околини и унутар стадиона ради спречавања, односно сузбијања таквог насиља и недоличног понашања, укључујући:

а) обезбеђење такве архитектуре и физичких карактеристика стадиона које осигуравају безбедност гледалаца, онемогућавају лако избијање нереда међу гледаоцима, обезбеђују ефикасно контролисање масе, садрже одговарајуће препреке или ограду и омогућују деловање снага безбедности и полиције;

б) ефикасно одвајање група противнички навијача, намењивањем посебних трибина групама навијача у гостима, када они имају приступ;

ц) обезбеђење тог одвајања строгим контролисањем продаје улазница и предузимањем посебних мера предострожности непосредно пред утакмицу;

д) искључивање или забрану приступа утакмицама и стадионима, у мери у којој то закон омогућава, познатим или потенцијалним изгредницима или оним лицима која су под утицајем алкохола или дроге;

е) опремање стадиона ефикасним системом јавног разгласа и обезбеђење његовог пуног коришћења, као и програма утакмице и других средстава публициитета ради подстицања гледалаца на коректно понашање;

ф) забрану уношења алкохолних пића на стадионе, ограничавање, а пожељно је и забрану продаје и сваке дистрибуције алкохолних пића на стадионима, као и обезбеђење да сва расположива пића буду у безбедним контејнерима;

г) обезбеђење контроле да гледаоци на стадионе не уносе предмете који се могу употребити у насилним поступцима, петарде и сличне направе;

х) обезбеђење сарадње официра за везу са заинтересованим органима пред утакмице у вези с мерама које ће се предузети за контролу масе ради примене одговарајућих правила заједничком акцијом.

5. Стране уговорнице ће предузимати одговарајуће социјалне и васпитне мере, имајући у виду потенцијални значај средстава информисања за спречавање насиља и, у вези са спортом, посебно популарисањем спортских идеала кроз образовне и друге кампање, заступањем идеје фер плеја, посебно међу младима, ради већег узајамног поштовања и гледалаца и спортиста, али и подстицањем већег активног учешћа у спорту.

Члан 4.

Међународна сарадња

1. Стране уговорнице ће тесно сарађивати на питањима која су предмет ове конвенције и подстицати, по потреби, сличну сарадњу међу заинтересованим националним спортским органима.

2. Пред међународне утакмице или турнире клубова или репрезентација, заинтересоване стране уговорнице ће од својих надлежних органа, посебно спортске организације, тражити да утврде утакмице где постоји бојазан од насиља или недоличног понашања гледалаца. Када се таква утакмица утврди, надлежни органи земље домаћина организоваће консултације заинтересованих. Те консултације ће се одржати што пре, а најкасније две недеље пре заказане утакмице, и обухватиће аранжмане и мере предострожности пред утакмицу, у току и после утакмице, укључујући, где је то потребно, и додатне мере које нису обухваћене овом конвенцијом.

Члан 5.

Идентификација изгредника и поступање с изгредницима

1. Стране уговорнице, поштујући постојеће законске поступке и принцип независности судства, настојаће да се гледаоци који учине неко дело насиља или неко друго кривично дело идентификују и кривично гоне у складу са законом.

2. Тамо где је то могуће, посебно када је реч о гледаоцима у гостима, а у складу са међународним споразумима који су на снази, стране уговорнице ће размотрити;

а) премештање поступка против лица ухапшених у вези са насиљем или другим кривичним делима на спортским манифестацијама у земљу пребивалишта;

б) захтеве за изручење лица за која се сумња да су учинила дела насиља или друга кривична дела на спортским манифестацијама;

ц) уступање лица осуђених за дела насиља или друга кривична дела на спортским манифестацијама ради издржавања казне у одређеној земљи.

Члан 6.

Допунске мере

1. Стране уговорнице обавезују се да тесно сарађују са својим надлежним националним спортским организацијама и, где је то могуће, власницима стадиона, у вези с

аранжманима за планирање и извођење преправки на конструкцији стадиона или других преправки, укључујући улазе и излазе стадиона, које су неопходне за већу безбедност и спречавање насиља.

2. Стране уговорнице обавезују се да усавршавају, где је то потребно и у одговарајућим случајевима, систем којим се утврђују услови избора стадиона на коме се води рачуна о безбедности гледалаца и спречавању насиља међу њима, посебно оних стадиона који се користе за утакмице за које се претпоставља да ће привући велику, односно недисциплиновану масу гледалаца.

3. Стране уговорнице обавезују се да подстичу своје националне спортске организације на стално разматрање властитих прописа како би се контролисали фактори који могу довести до испољавања насиља од стране играча, односно гледалаца.

Члан 7.

Пружање информација

Свака страна уговорница ће доставити генералном секретару Европског савета, на једном од званичних језика Европског савета, све релевантне информације у вези са законским и другим мерама које предузима ради спровођења одредби ове конвенције, било да је реч о фудбалу било о другим спортовима.

Члан 8.

Стални комитет

1. За сврхе ове конвенције образује се Стални комитет.

2. Свака страна уговорница може имати једног или више представника у Сталном комитету. Свака страна има један глас.

3. Свака држава чланица Европског савета, односно било која друга држава чланица Европске културне конвенције која није страна уговорница ове конвенције може бити заступљена у Комитету као посматрач.

4. Стални комитет може, једногласном одлуком, позвати било коју државу која није чланица Европског савета, а није страна уговорница Конвенције, као и било коју заинтересовану спортску организацију да има свог посматрача на једном састанку или више састанака Комитета.

5. Стални комитет сазива генерални секретар Европског савета. Први састанак Комитета одржаће се у року од једне године од датума ступања Конвенције на снагу. После тога, састајаће се најмање једанпут годишње. Састајаће се и када то захтева већина страна уговорница.

6. Већина страна уговорница представља кворум потребан за одржавање састанка Сталног комитета.

7. Под резервом одредаба ове конвенције, Стални комитет утврђује и једногласно усваја свој пословник.

Члан 9.

1. Стални комитет је задужен за праћење примене ове конвенције. Он може, посебно:

а) разматрати одредбе ове конвенције и потребу за изменама и допунама;

б) водити консултације са одговарајућим спортским организацијама;

ц) давати препоруке странама уговорницама у вези са мерама које треба предузети за сврхе ове конвенције;

д) предлагати одговарајуће мере за информисање јавности о активностима које се предузимају у оквиру ове конвенције;

е) давати препоруке Министарском савету у вези са државама које нису чланице Европског савета, а које треба позвати да приступе овој конвенцији;

ф) изнети сваки предлог за побољшање ефикасности ове конвенције.

2. Ради извршавања својих функција, Стални комитет може, на властиту иницијативу, организовати састанке група експерата.

Члан 10.

После сваког састанка, Стални комитет прослеђује извештај о свом раду и функционисању Конвенције Министарском комитету Европског савета.

Члан 11.

Измене и допуне

1. Измене и допуне ове конвенције може предложити страна уговорница, Министарски комитет Европског савета или Стални комитет.

2. Сваки предлог измена и допуна генерални секретар Европског савета прослеђује државама чланицама Европског савета, другим странама уговорницама Европске културне конвенције и свакој држави која није чланица, а која је приступила или је позвана да приступи овој конвенцији у складу са одредбама члана 14.

3. Свака измена или допуна коју предложи страна уговорница или Министарски комитет биће прослеђена Сталном комитету најмање два месеца пре састанка на коме ће бити разматрана. Стални комитет Министарском комитету даје своје мишљење о предложеној измени или допуни, ако је могуће, после консултација са одговарајућим спортским организацијама.

4. Министарски комитет разматра предложену измену или допуну и свако мишљење које достави Савезни комитет, и може усвојити измену или допуну.

5. Текст сваке измене или допуне коју усвоји Министарски комитет у складу са тачком 4. овог члана доставља уговорницама на прихватање.

6. Свака измена или допуна усвојена у складу са тачком 4. овог члана ступа на снагу првог дана месеца по истеку рока од месец дана од датума када су све стране уговорнице обавестиле генералног секретара о прихватању измене или допуне.

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 12.

1. Ова конвенција отворена је за потписивање државама чланицама Европског савета и другим странама уговорницама Европске културне конвенције, које могу изразити своју спремност да се обавезу:

а) потписом без резерве у погледу ратификације, прихватања, односно одобравања, или

б) потписом који подлеже ратификацији, прихватању, односно одобравању, после чега следи ратификација, прихватање, односно одобравање.

2. Ратификациони инструменти, инструменти о прихватању, односно одобравању депонују се код генералног секретара Европског савета.

Члан 13.

1. Конвенција ступа на снагу првог дана месеца по истеку рока од месец дана од датума када су три државе чланице Европског савета изразиле спремност да се обавезу Конвенцијом сходно одредбама члана 12.

2. У односу на сваку државу потписницу која накнадно изрази спремност да се обавезу Конвенцијом, она ступа на снагу првог дана месеца по истеку рока од месец дана после датума потписивања или депоновања ратификационог инструмента, инструмента о прихватању, односно одобравању.

Члан 14.

1. После ступања ове конвенције на снагу, Министарски комитет Европског савета, после консултовања страна уговорница, може позвати било коју државу која није чланица Европског савета да приступи Конвенцији, на основу одлуке коју донесе већина из члана 20д. Статута Европског савета и гласова свих представника држава уговорница које имају право да учествују у раду Министарског комитета.

2. У односу на сваку државу која приступа, Конвенција ступа на снагу првог дана месеца по истеку рока од месец дана после датума депоновања инструмента о приступању код генералног секретара Европског савета.

Члан 15.

1. Свака држава, приликом потписивања, односно депоновања свог ратификационог инструмента, инструмента о прихватању, одобравању, односно приступању, може навести територију, односно територије на које ће се ова конвенција примењивати.

2. Свака страна уговорница може, у било које време после тога, изјавом упућеном генералном секретару Европског савета, проширити примену ове конвенције на било коју другу територију наведену у тој изјави. У односу на те територије Конвенција ступа на снагу првог дана месеца по истеку рока од месец дана од датума пријема такве изјаве од стране генералног секретара.

3. Свака изјава дата у складу са претходне две тачке може, у односу на сваку територију поменути у изјави, бити повучена обавештавањем генералног секретара. То повлачење ступа на снагу првог дана месеца по истеку рока од шест месеци после датума пријема обавештења од стране генералног секретара.

Члан 16.

1. Свака страна уговорница може, у свако доба, отказати ову конвенцију обавештавањем генералног секретара Европског савета.

2. Такав отказ ступа на снагу првог дана месеца по истеку рока од шест месеци од дана пријема обавештења од генералног секретара.

Члан 17.

Генерални секретар Европског савета обавештава државе чланице Европског савета, друге државе уговорнице Европске културне конвенције, као и сваку државу која је приступила овој конвенцији о:

а) сваком потпису у складу са чланом 12;

б) депоновању сваког ратификационог инструмента, инструмента о прихватању, одобравању, односно приступању у складу са чланом 12, односно чланом 14;

- ц) сваком датуму ступања ове конвенције на снагу, у складу са чл. 13. и 14;
- д) свакој информацији прослеђеној сходно одредбама члана 7;
- е) сваком извештају сачињеном у складу са одредбама члана 10;
- ф) сваком предлогу измене, односно допуне, односно свакој измени и допуни усвојеној у складу са чланом 10, као и о датуму када та измена, односно допуна ступа на снагу;
- г) свакој изјави датој сходно одредбама члана 15;
- х) сваком обавештењу сходно одредбама члана 16, као и о датуму када отказ ступа на снагу.